

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 14.10.2020
SWD(2020) 917 draft

CORRIGENDUM

This document corrects document SWD(2020) 917 final of 14.10.2020

- Modifications are introduced in Annex 1 of the report, regarding specifically values and annotations in tables 1 and 2.

- Minor editorial changes throughout the document.

The text shall read as follows :

DOKUMENT TA' HIDMA TAL-PERSUNAL TAL-KUMMISSJONI

Valutazzjoni tal-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima finali ta' Malta

Werrej

1. SOMMARJU	2
2. FINALIZZAZZJONI TAL-PJAN U KONSIDERAZZJONI TAR- RAKKOMANDEZZJONIJIET TAL-KUMMISSJONI	4
Thejjiġa u sottomissjoni tal-pjan finali.....	4
Kunsiderazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni.....	5
3. VALUTAZZJONI TAL-AMBIZZJONI TAL-OBJETTIVI, IL-MIRI U L- KONTRIBUTI, U TAL-IMPATT TAL-POLITIKI U L-MIŻURI TA' APPOĠĠ... 7	
Id-dekarbonizzazzjoni	7
Emissjonijiet u assorbimenti ta' gassijiet serra	7
Energija rinnovabbli.....	8
Effiċjenza enerġetika.....	9
Is-sigurtà tal-enerġija.....	10
Is-suq intern tal-enerġija.....	11
Ir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività.....	11
4. KOERENZA, INTERAZZJONIJIET BEJN IL-POLITIKI U INVESTIMENTI ...	12
5. GWIDA DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PJAN NAZZJONALI GĦALL- ENERĠIJA U L-KLIMA U R-RABTA MAL-IRKUPRU MILL-KRIŻI TAL- COVID-19	13
Gwida dwar l-implimentazzjoni tal-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima.....	14
Rabta mal-irkupru mill-kriżi tal-COVID-19	17
ANNEX I: FINANZJAMENT POTENZJALI MINN SORSI TAL-UE GĦAL MALTA, 2021-2027	19
Tabella 1: Fondi disponibbli tal-UE, 2021-2027: impenji, EUR biljun	19
Tabella 2: Fondi tal-UE disponibbli għall-Istati Membri kollha, 2021-2027, EUR biljun	20
ANNEX II – VALUTAZZJONI DETTALJATA TA' KIF ĠEW INDIRIZZATI R- RAKKOMANDEZZJONIJIET TAL-KUMMISSJONI	21

1. SOMMARJU

Il-mira ta' Malta¹ għall-2030 għall-emissjonijiet tal-gassijiet serra (GHG) mhux koperti mill-iskema tal-UE għan-negozjar ta' emissjonijiet (mhux tal-ETS) hija ta' -19 % meta mqabbla mal-2005, kif stabbilit fir-Regolament dwar il-Kondiviżjoni tal-Isforzi (ESR)². Madankollu, l-emissjonijiet huma mbassra li jiżiedu u Malta tindika li m'għandhiex l-intenzjoni tilhaq il-mira tagħha għat-tnaqqis tal-gassijiet serra mhux tal-ETS domestikament minhabba l-potenzjal limitat ta' mitigazzjoni u l-kostijiet għoljin ta' mitigazzjoni. Għad hemm potenzjal mhux sfruttat għat-tnaqqis tal-emissjonijiet fis-settur tat-trasport, li jiffirma l-akbar sors ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra mhux tal-ETS, u fil-bini – inkluż l-użu ta' gassijiet fluworurati. L-approċċ li ħadet Malta jidher li jmur kontra d-'dokument ta' viżjoni' tagħha tal-2017 dwar strateġija ta' żvilupp b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju u jmur kontra l-istrateġija fit-tul biex jiġu ssodisfati l-impenji tal-Unjoni Ewropea u tal-Istati Membri skont il-Ftehim ta' Pariġi.

B'sehem ta' 11,5 %, il-livell ta' ambizzjoni ta' Malta għall-**enerġija rinnovabbli** għadu mhux ambizzjuż u taħt is-sehem minimu ta' 21 % li jirriżulta mill-formula fl-Anness II tar-Regolament dwar il-Governanza². Malta tipprova trajettorja indikattiva fejn l-ishma tal-enerġija rinnovabbli huma mistennija li jilhqgħu 10,3 %, 11,0 % u 11,6 %, rispettivament fl-2022, l-2025 u l-2027. Il-pjan finali jelabora fuq il-politiki u l-miżuri pplanati li se jippermettu l-kisba tal-kontribut u jistabilixxi miżuri settorjali rilevanti speċifiċi.

Għall-**effiċjenza enerġetika**, il-kontribut għall-mira tal-UE hija stabbilita f'termini ta' intensità tal-enerġija primarja li għandha titnaqqas għal 0,07 toe/EUR fl-2030. Dan il-kontribut huwa meqjus bħala wieħed ta' ambizzjoni baxxa ħafna³. Malta tiġġustifika dan il-livell ta' ambizzjoni b'ċirkostanzi nazzjonali speċifiċi (l-inqas konsum annwali tal-enerġija per capita, konsum medju baxx għal kull abitazzjoni, tkabbir mistenni f'termini ta' popolazzjoni u PDG). L-NECP finali jipprova elementi limitati dwar l-effiċjenza enerġetika tal-bini. Malta għadha ma pprezentatx l-istrateġija tagħha ta' rinnovazzjoni fit-tul.

Malta tistabilixxi diversi objettivi ta' livell għoli biex tiżgura diversifikazzjoni kontinwa tas-sorsi tal-enerġija u s-**sigurtà tal-enerġija** fil-perjodu 2021-2030. Il-miżuri deskritti għandhom l-għan li jnaqqsu d-dipendenza mill-importazzjoni permezz tal-użu ta' sorsi indigeni ta' żieda rinnovabbli, taż-żieda fil-flessibilità tas-sistema tal-enerġija nazzjonali, u l-ippjanar perijodiku ta' kontingenza.

L-objettivi nazzjonali tas-**suq intern tal-enerġija** jirriflettu n-natura speċifika tas-sistema tal-enerġija ta' Malta, bħad-daqs limitat tagħha, id-dipendenza tagħha minn fornitur wieħed tal-elettriku u n-nuqqas ta' suq bl-ingrossa likwidu jew sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku. Malta diġà qabżet il-mira tal-UE ta' 15 % għall-interkonnnettività tal-elettriku u tistma li se żżomm livell ta' 24 % għall-2030.

Ma hemm l-ebda objettiv kwantifikat u mira ta' finanzjament għar-**riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività**. Dan huwa prinċipalment dovut għall-fatt li l-objettivi tar-riċerka u l-innovazzjoni rilevanti għall-Unjoni tal-Enerġija se jiġu ddefiniti fl-istrateġija nazzjonali tar-riċerka u l-

¹ Il-Kummissjoni tippubblika din il-valutazzjoni speċifika għall-pajjiż flimkien mar-Rapport dwar l-Istat tal-Unjoni tal-Enerġija tal-2020 (COM(2020)950) skont l-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) 2018/1999 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika.

² Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni fir-rigward tal-ambizzjonijiet rinnovabbli tal-Istati Membri huma bbażati fuq formula stabbilita f'dan ir-Regolament. Il-formula hija bbażata fuq kriterji oġġettivi.

³ Skont il-metodoloġija kif murija fid-dokument SWD(2019) 212 final.

innovazzjoni għall-enerġija u l-ilma għall-perjodu 2021-2030 li qed tiġi żviluppata u jeħtieġ li tiġi ffinalizzata sa tmiem l-2020.

Il-pjan ta' Malta fih taqsima sħiħa dwar il-**ħtiġijiet ta' investiment**, nefqiet u sorsi ta' finanzjament proġettati. Il-pjan jinkludi ħarsa ġenerali lejn il-kostijiet proġettati mgarrba mill-gvern sal-2030 kif ukoll il-kostijiet mistennija mgarrba mill-investimenti privati b'riżultat tal-implimentazzjoni tal-politiki u l-miżuri ppjanati ta' Malta.

Lista dettaljata ta' **sussidji tal-enerġija** u azzjonijiet – kemm meħuda kif ukoll ippjanati – biex dawn jitneħħew gradwalment, b'mod partikolari għall-fjuwils fossili, mhijiex inkluża fil-pjan finali. Madankollu, fl-analiżijiet reċenti tagħha dwar is-sussidji tal-enerġija, il-Kummissjoni identifikat sussidji sinifikanti – inkluż għall-fjuwils fossili.

Il-pjan finali jikkwantifika l-impatti tal-**kwalità tal-arja** tal-implimentazzjoni tal-politiki ppjanati dwar is-sustanzi li jniġġsu l-arja. Hemm xi evidenza li s-sinergiji u l-kompromessi mal-politika dwar il-kwalità tal-arja u l-emissjonijiet fl-arja ġew ikkunsidrati u ġiet ipprovduta data grafika għal għadd ta' sustanzi niġġiesa. Hemm rabta bejn l-NECP u l-Programm Nazzjonali għall-Kontroll tat-Tniġġis tal-Arja (NAPCP) ta' Malta.

Il-kwistjoni ta' **tranżizzjoni ġusta** ġiet integrata fil-valutazzjoni tal-impatt ta' 22 politika u miżura. Din il-valutazzjoni tiffoka fuq diversi kriterji, bħall-impatt ekonomiku tal-politiki, ir-restrizzjonijiet tekniċi, l-aċċettabiltà soċjali, l-ostakli legali u regolatorji u l-impatt fuq il-kwalità tal-ħajja.

Malta tirrapporta għadd baxx ta' unitajiet domestiċi li jinsabu f'**faqar enerġetiku**, li huwa ferm taħt il-medja tal-UE.

Filwaqt li Malta għandha **strategija nazzjonali ta' adattament**, l-NECP ma jispeċifikax l-għanijiet ta' adattament tal-pajjiż.

Prattika tajba notevoli hija li, flimkien mal-NECP, ġie pprovdut mudell volontarju komplut sew dwar il-politiki u l-miżuri. Fit-taqsima tal-valutazzjoni tal-impatt, ġew identifikati kompromessi bejn kriterji differenti (inkluża l-aċċettabiltà soċjali) u ntwera kif jista' jiġi bbilanċjat portafoll ta' politiki u miżuri.

It-tabella li ġejja tipprezenta ħarsa ġenerali tal-oġġettivi, il-miri u l-kontributi ta' Malta skont ir-Regolament dwar il-Governanza⁴:

	Miri u kontributi nazzjonali	L-ahhar data disponibbli	2020	2030	Valutazzjoni tal-livell ta' ambizzjoni għall-2030
	Mira vinkolanti għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra meta mqabbla mal-2005 taht ir-	32 %	5 %	-19 %	Bħal fl-ESR

⁴ Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 663/2009 u (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi 94/22/KE, 98/70/KE, 2009/31/KE, 2009/73/KE, 2010/31/UE, 2012/27/UE u 2013/30/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kunsill 2009/119/KE u (UE) 2015/652 u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

Regolament dwar il-kondiviżjoni tal-isforzi (ESR) (%)					
	Mira/kontribut nazzjonali għall-enerġija rinnovabbli:				Mhux ambizzjuż (21 % tar-riżultat tal-formula tas-sorsi ta' enerġija rinnovabbli)
	Sehem ta' enerġija minn sorsi rinnovabbli fil-konsum finali ta' enerġija (%)	8	10	11,5	
	Kontribut nazzjonali għall-effiċjenza enerġetika:				
	Konsum ta' enerġija primarja (Mtoe)	0,8	0,8	1,1	Ambizzjoni baxxa ħafna
	Konsum finali tal-enerġija (Mtoe)	0,7	0,6	0,8	Ambizzjoni baxxa ħafna
	Livell ta' interkonnnettività tal-elettriku (%)	24	24	24	Mhux applikabbli

Sorsi: Kummissjoni tal-UE, Statistika dwar l-Enerġija, Skedi tekniċi dwar l-enerġija: il-pajjiżi tal-UE; is-Semestru Ewropew skont il-pajjiż; il-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima finali ta' Malta.

2. FINALIZZAZZJONI TAL-PJAN U KONSIDERAZZJONI TAR-RAKKOMANDEZZJONIJIET TAL-KUMMISSJONI

Thejjiġa u sottomissjoni tal-pjan finali

Malta **nnotifikat** il-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima (NECP) finali tagħha lill-Kummissjoni Ewropea fis-17 ta' Diċembru 2019.

Il-konsultazzjoni pubblika dwar l-NECP saret fl-2019 f'diversi stadji. F'Marzu u April 2019 saret konsultazzjoni pubblika online, u diversi organizzazzjonijiet u ċittadini taw il-feedback tagħhom bil-miktub. Fl-4 ta' April 2019 sar avveniment ta' konsultazzjoni pubblika sabiex jingħata feedback dirett u sugġerimenti mingħand il-partijiet ikkonċernati. Sar ukoll proċess separat ta' konsultazzjoni pubblika u mal-partijiet ikkonċernati dwar l-NECP fi hdan il-valutazzjoni ambjentali strateġika (VAS) tal-istrateġija tar-riċerka u l-innovazzjoni għall-enerġija u l-ilma. Is-sommarju u l-eżitu tal-konsultazzjonijiet huma inklużi fil-pjan finali u f'Anness li jagħti dettalji dwar it-tweġibiet u l-azzjonijiet ippjanati ta' Malta. Malta tinsab fil-proċess li twettaq valutazzjoni strateġika tal-impatt ambjentali (VAS) fuq l-NECP skont id-Direttiva 2001/42/KE. Il-proċess inbeda fl-2019 iżda mhux mistenni li jitlesta qabel it-tieni kwart tal-2020. Għaldaqstant, l-integrazzjoni tal-eżiti tal-valutazzjoni strateġika tal-impatt ambjentali fl-NECP finali ma kinitx possibbli. Għalhekk l-integrazzjoni tal-eżiti tal-VAS fl-NECP finali ma kinitx possibbli. Ladarba jkun finalizzat, ir-rapport dwar il-VAS se jkun aċċessibbli għall-pubbliku, f'konformità mar-Regolamenti dwar il-VAS.

Kunsiderazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni

F'Ġunju 2019, il-Kummissjoni harġet 10 rakkomandazzjonijiet għall-pjan finali ta' Malta. L-Anness II ta' dan id-dokument ta' hidma tal-persunal jipprovdi rendikont dettaljat dwar kif l-elementi differenti tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni ġew riflessi fl-NECP finali. Kumplessivament, l-NECP finali **jindirizza parzjalment** ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni. Il-bidliet ewlenin introdotti fil-pjan finali huma dawn li ġejjin:

Fir-rigward tal-**emissjonijiet tal-gassijiet serra**, Malta **ma indirizzatx** ir-rakkomandazzjoni biex tippjana miżuri addizzjonali, b'mod partikolari fis-setturi tal-bini u tat-trasport, u ma kkwantifikatx l-impatti mistennija tagħhom, sabiex tnaqqas id-distakk sinifikanti għall-mira tagħha tal-gassijiet serra għall-2030 għas-setturi mhux koperti mill-skema tal-UE għan-negozjar ta' emissjonijiet ta' -19 % meta mqabbla mal-2005.

Fir-rigward tar-**rinnovabbli**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex iżżid b'mod sinifikanti l-livell ta' ambizzjoni għall-2030 għal sehem tal-enerġija rinnovabbli ta' mill-inqas 21 %, biex tinkludi trajettorja indikattiva li tilhaq il-punti ta' referenza kollha u biex tipprovdi aktar dettalji dwar il-politiki u l-miżuri. L-NECP finali jinkludi proposta esplicita għal kontribut għall-mira tal-UE għall-2030 ta' 11,5 % li għadha ferm taht is-sehem ta' 21 % li jirriżulta mill-formula fl-Anness II tar-Regolament dwar il-Governanza. Madankollu, Malta pprovdiet it-trajettorja indikattiva biex jintlaħqu l-ishma tal-2030, flimkien ma' lista ta' politiki u miżuri – kemm dawk li għadhom għaddejnin kif ukoll dawk li qed jiġu żviluppanti – fis-setturi kollha.

Fir-rigward tal-**effiċjenza enerġetika**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex tnaqqas sostanzjalment il-konsum finali u primarju tal-enerġija u biex tippromoti politiki u miżuri aktar ambizzjużi biex jinkiseb iffrankar addizzjonali tal-enerġija, b'mod partikolari għall-bini u t-trasport. Malta pproponiet miżuri ġodda għall-effiċjenza enerġetika fit-trasport, l-industrija u s-servizzi. L-NECP jinkludi xi informazzjoni dwar il-bini, iżda ma jinkludix miri speċifiċi, l-iffrankar mistenni tal-enerġija u miżuri ġodda. L-istrateġija ta' rinnovazzjoni fit-tul għadha ma ġietx ipprezentata.

Fir-rigward is-**sigurtà tal-enerġija**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex tispeċifika l-miżuri li jappoġġaw l-oġettivi tas-sigurtà tal-enerġija dwar id-diversifikazzjoni u t-tnaqqis tad-dipendenza mill-enerġija, inklużi miżuri li jiżguraw il-flessibilità u possibbilment ir-rwol akbar tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku. Il-pjan ma jipprevedix miżuri sinifikanti biex tiżdied il-flessibilità tas-sistema u jiżdied ir-rwol tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku. L-informazzjoni dwar l-adegwatezza tal-ġenerazzjoni tal-elettriku fil-futur, inkluż dwar ir-rispons tad-domanda u l-ħżin, għadha limitata. Il-pjan ma jurix sa liema punt il-pjanijiet previsti tal-esplorazzjoni taż-żejt huma konformi mal-għanijiet ta' dekarbonizzazzjoni fit-tul.

Dwar is-**suq intern tal-enerġija**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex tkompli ttejjeb il-livell ta' dettall tal-oġettivi u l-politiki u l-miżuri billi tistabbilixxi oġettivi ċari, li jistgħu jitkejlu u li jħarsu 'l quddiem.

Fir-rigward tar-**riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex jiġu elaborati aktar l-oġettivi nazzjonali u l-miri ta' finanzjament sabiex ikunu jistgħu jitkejlu faċilment u jkunu adattati biex jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-miri fid-dimensjonijiet l-oħra tal-pjan nazzjonali integrat għall-enerġija u l-klima. Il-pjan finali ma jinkludi l-ebda oġettiv kwantifikat u mira ta' finanzjament għall-2030 dwar ir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività. Id-dokument jiddikjara li l-oġettivi ta' Malta se jiġu definiti fl-istrateġija nazzjonali

tar-riċerka u l-innovazzjoni għall-enerġija u l-ilma għall-perjodu 2021-2030 li bħalissa qed tiġi żviluppata u għandha tiġi ffinalizzata fl-2020.

Dwar il-**ħtiġijiet ta' investment**, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex tikkomplementa r-referenzi prinċipalment kwalitattivi għal xi whud mill-ħtiġijiet ta' investment, in-nefġiet u s-sorsi ta' finanzjament ipprogettati, bi kwantifikazzjoni ulterjuri. Il-pjan finali jinkludi ħarsa ġenerali lejn il-ħtiġijiet ta' investment, u jiżviluppa projezzjonijiet kwantitattivi skont ix-xenarji differenti. Madankollu huwa nieqes minn informazzjoni konkreta dwar is-sorsi finanzjarji tal-politiki differenti ppjanati.

Malta **ma indirizzatx** ir-rakkomandazzjoni li jiġu elenkati l-azzjonijiet meħuda u l-pjanijiet għat-**tneħħija gradwali tas-sussidji tal-enerġija**, b'mod partikolari għall-fjuwils fossili. Minbarra n-nuqqas ta' informazzjoni sostanzjali dwar is-sussidji tal-enerġija, l-NECP finali jiddikjara li ma hemm l-ebda pjan għat-tneħħija gradwali tas-sussidji tal-enerġija minħabba l-karatteristiċi speċifiċi ta' Malta. Malta madankollu tiddikjara l-impenn tagħha li tinkoraġġixxi teknoloġiji li jistgħu jgħinu biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra.

Malta **indirizzat kompletament** ir-rakkomandazzjoni biex tikkomplementa l-analizi tal-interazzjonijiet mal-politika dwar il-kwalità tal-arja u l-emissjonijiet fl-arja. L-NECP finali jinkludi projezzjonijiet dwar l-emissjonijiet ta' sustanzi li jniġġsu fl-arja.

Fl-aħħar nett, Malta **indirizzat parzjalment** ir-rakkomandazzjoni biex tintegra aħjar l-**aspetti ta' tranżizzjoni ġusta u ekwa**. Malta inkludiet valutazzjoni tal-impatt, li twettqet biex jitlestha l-NECP finali. Din tiffoka fuq kriterji bħall-impatt ekonomiku tal-politiki, ir-restrizzjonijiet tekniċi, l-aċċettabbiltà soċjali, l-ostakli legali u regolatorji u l-impatt fuq il-kwalità tal-ħajja. Madankollu, il-valutazzjoni tal-ħiliet hija limitata ħafna u aspetti speċifiċi tal-impatt fuq il-kwalità tal-ħajja – li jinkludu aspetti tas-saħħa, tal-kumdità, u aspetti soċjali u ambjentali – ma jistgħux jiġu iżolati, u dan ma jippermettix l-identifikazzjoni ta' kompromessi jew miżuri ta' mitigazzjoni.

Rabtiet mas-Semestru Ewropew

Fil-kuntest tal-qafas tas-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politiki ekonomiċi fl-UE u tar-rapport dwar il-pajjiż tal-2019⁵, Malta rċeviet rakkomandazzjoni waħda speċifika għall-pajjiż⁶ dwar il-klima u l-enerġija, li fiha ntalbet tinvesti fl-“effiċjenza fl-użu tar-riżorsi u tal-enerġija, it-trasport sostenibbli, [u] t-tnaqqis tal-konġestjoni tat-traffiku”. Fir-rapport dwar il-pajjiż tal-2020⁷ adottat fl-20 ta' Frar 2020, il-Kummissjoni sabet li Malta kienet kisbet progress limitat dwar din ir-rakkomandazzjoni.

Minħabba l-kriżi tal-COVID-19, ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tas-Semestru Ewropew għall-2020 indirizzaw ir-rispons tal-Istati Membri għall-pandemija u għamlu rakkomandazzjonijiet biex jitrawwem l-irkupru ekonomiku. B'mod partikolari, huma ffukaw fuq il-ħtieġa li jinbnew proġetti maturi ta' investment pubbliku u li jiġi promoss l-investment privat malajr kemm jista' jkun, inkluż permezz ta' riformi rilevanti, b'mod partikolari fis-setturi diġitali

⁵ L-Anness D tar-Rapport dwar il-Pajjiż tal-2019 jistabbilixxi wkoll investimenti ta' prijorità għall-politika ta' koeżjoni 2021-2027, li jikkontribwixxu b'mod sostanzjali għat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa.

⁶ Rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma ta' Malta għall-2019 u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà ta' Malta għall-2019, COM(2019) 518 final.

⁷ Dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, Rapport tal-Pajjiż għal Malta 2020, SWD/2020/517 final.

u ekoloġiċi. Għaldaqstant, Malta rċeviet rakkomandazzjoni speċifika għall-pajjiż⁸ li tenfasizza l-importanza li l-investiment jiġi ffukat fuq “it-tranzizzjoni ekoloġika u diġitali, b’mod partikolari fuq il-produzzjoni u l-użu nadif u effiċjenti tal-enerġija, it-trasport sostenibbli, il-ġestjoni tal-iskart, ir-riċerka u l-innovazzjoni”. Ir-rapport dwar il-pajjiż tal-2020 jenfasizza wkoll kif Malta għadha partikolarment vulnerabbli għar-riskji klimatiċi, u kif l-implimentazzjoni tal-miżuri fil-ġestjoni tar-riskju ta’ diżastri u r-rispons għalih tkun ta’ benefiċċju għal setturi bħall-ġestjoni tal-ilma, l-infrastruttura u l-użu tal-art, l-ekosistemi naturali, l-agrikoltura u s-sajd, u s-saħħa u t-turiżmu.

Ir-Regolament dwar il-Governanza jeżiġi li l-Istati Membri jiżguraw li l-pjanijiet nazzjonali integrati dwar l-enerġija u l-klima tagħhom iqisu l-iżjed rakkomandazzjonijiet reċenti speċifiċi għall-pajjiżi li jkunu nharġu fil-kuntest tas-Semestru Ewropew. Il-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima ta’ Malta għandu l-potenzjal li jappoġġa l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tas-Semestru Ewropew, peress li jidentifika l-ħtiġijiet ta’ investiment u r-riżorsi finanzjarji meħtieġa biex jintlaħqu.

3. VALUTAZZJONI TAL-AMBIZZJONI TAL-OBJETTIVI, IL-MIRI U L-KONTRIBUTI, U TAL-IMPATT TAL-POLITIKI U L-MIŻURI TA’ APPOĠĠ

Id-dekarbonizzazzjoni

Emissjonijiet u assorbimenti ta’ gassijiet serra

L-NECP jirrikonoxxi l-mira vinkolanti ta’ Malta għat-**tnaqqis tal-emissjonijiet mhux tal-ETS** ta’ -19 % sal-2030 meta mqabbla mal-emissjonijiet tal-2005, u l-intenzjoni li tissodisfa l-obbligi tal-Ftehim ta’ Pariġi. L-emissjonijiet fis-setturi tal-kondiviżjoni tal-isforzi għadhom mistennija jiżdiedu għall-perjodu 2021-2030, u b’mod ġenerali Malta hija mistennija li ma tilhaqx, b’mod sostanzjali, il-mira tagħha tal-2030 ta’ tnaqqis ta’ -19 % tal-emissjonijiet fis-setturi tal-ESR (2005 1,12 Mt CO₂ ekwivalenti, b’zieda ta’ 47 % fix-xenarju b’miżuri eżistenti għal 1,64 Mt CO₂ ekwivalenti fl-2030). Malta tiddikjara li m’għandhiex l-intenzjoni li tilhaq din il-mira domestikament minhabba l-potenzjal limitat ta’ mitigazzjoni u l-kostijiet għoljin ta’ mitigazzjoni. Minflok, hija tippreferi tkompli l-prattika attwali tagħha li tiżgura l-konformità mal-miri annwali skont ir-Regolament dwar il-Kondiviżjoni tal-Isforzi billi tixtri l-allokkazzjonijiet tal-emissjonijiet minn Stati Membri oħra sal-2030. Il-pjan ma jiċċarax il-flessibbiltajiet jew l-ammonti speċifiċi li beħsiebha tuża, u lanqas ma jipprovdi informazzjoni dwar it-trajettorji annwali stmati għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra. B’mod parallel mas-sottomissjoni tal-NECP, Malta nnotifikat l-intenzjoni tagħha li tuża bis-sħiħ il-flessibbiltà tal-ETS tagħha ta’ 2 % tal-emissjonijiet ESR tal-2005 fis-sena.

Jidher li ma ntużat l-ebda miżura domestika addizzjonali sinifikanti meta mqabbla mal-abbozz ta’ NECP, u l-emissjonijiet fis-setturi tal-kondiviżjoni tal-isforzi għalhekk għadhom mistennija jiżdiedu b’ 41 % fl-2030, skont id-data fl-Anness 1, il-Parti 2, għax-xenarju pprovdut b’miżuri addizzjonali. Madankollu, l-NECP finali jiddikjara li se jibqa’ dokument haġ u jżomm miftuħa l-għażla li l-pjan jiġi aġġornat b’politiki u miżuri domestiċi godda għad-dekarbonizzazzjoni. Il-mudell volontarju dwar il-politiki u l-miżuri jipprovdi objettivi kwantifikati u/jew impatti mistennija għall-maġġoranza tal-politiki u l-miżuri jew għall-gruppi tagħhom.

⁸ Rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-Programm Nazzjonali ta’ Riforma tal-2020 ta’ Malta u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta’ Stabbiltà tal-2020 ta’ Malta, COM(2020) 518 final.

L-akbar settur li ma jaqax taht l-ETS huwa **t-trasport**, li fl-2017 kien responsabbli ghal 38,97 % tal-emissjonijiet kollha tas-CO₂. Tinghata harsa generali tajba lejn il-mizuri li jappoggaw it-trasport pubbliku, il-kondivizjoni tal-karozzi u mezzi oħra tat-trasport, il-fjuwils alternattivi u l-multimodalità. L-elettromobbiltà qed tiġi appoggata permezz ta' investimenti fl-iċċarġjar tal-infrastruttura u mezzi oħra bħal nefqiet ta' taxxa u sussidji. Il-pjan jiddeskrivi wkoll titjib fit-trasport marittimu u fis-siti ta' żbark tal-vapuri tal-passiġġieri (eż. vapuri bejn il-portijiet, il-kollegament bejn Malta u Sqallija) u pjanijiet futuri bħall-esplorazzjoni tat-teknoloġija taċ-ċelloli tal-fjuwil tal-idroġenu fis-settur. Il-pjan ma jinnotax b'mod ċar l-impatt ta' mizuri speċifiċi fuq l-emissjonijiet, pereżempju permezz tal-Pjan Regolatorju tat-Trasport (l-hekk imsejjaħ Transport Master Plan) u l-mizuri li qed jiġu diskussi.

Fis-settur tat-trasport, l-NECP jipprova harsa generali tajba tal-mizuri eżistenti biex tittejjeb l-effiċjenza enerġetika. Madankollu, xi informazzjoni dwar mizuri relatati mas-sistemi intelligenti tat-trasport, id-digitalizzazzjoni u l-awtomatizzazzjoni mhumiex preżenti. Il-mizuri elenkati fis-setturi kollha jkopru madwar 50 % tar-rekwiżit ta' ffrankar kumulattiv totali (mhux inkluża l-iskema termali solari), iżda xi mizuri addizzjonali tat-trasport għadhom qed jiġu kkunsidrati.

Fir-rigward tas-settur tal-użu tal-art, it-**tibdil fl-użu tal-art u l-forestrija** (LULUCF), Malta bħalissa tirrapporta emissjonijiet netti, u dan huwa mistenni li jkompli taht il-mizuri ppjanati. Biex tifhem jekk dan hux se jinvolvi l-generazzjoni ta' debiti tal-LULUCF, Malta se jkollha tapplika r-regoli tal-kontabilità kif stabbiliti fir-Regolament tal-LULUCF. Il-pjan isemmi l-possibbiltà li jinxtraw krediti tal-LULUCF minn Stati Membri oħra, iżda mhux iddikjarat b'mod ċar jekk Malta għandhiex l-intenzjoni li tagħmel dan. Filwaqt li l-politiki u l-mizuri mmirati għas-settur tal-LULUCF ġew ippreżentati fl-abbozz ta' NECP, l-impatt tagħhom fuq l-emissjonijiet tal-gassijiet serra ma ġiex ikkunsidrat b'mod sistematiku.

F'Malta, is-**settur agrikolu** jirrappreżenta 3 % tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra. L-abbozz ta' pjan isemmi diversi politiki agrikoli, l-aktar għall-ġestjoni tal-emissjonijiet tad-demel u tal-metan, kif ukoll l-approċċi għall-ġestjoni tal-iskart u l-kompromessi tagħhom. L-adattament huwa identifikat bhala aspett ta' tranzizzjoni b'livell baxx ta' karbonju għas-settur agrikolu, iżda ma jissemma l-ebda għan generali ta' adattament fl-NECP.

Sad-data tal-1 ta' Settembru 2020, Malta ma kenitx għadha nnotifikat l-istrategġja nazzjonali fit-tul tagħha lill-Kummissjoni kif meħtieġ skont l-Artikolu 15 tar-Regolament dwar il-Governanza.

Energija rinnovabbli

L-NECP finali jinkludi kontribut esplicitu ta' 11,5 % għall-**mira tal-enerġija rinnovabbli** tal-UE għall-2030. Din il-proposta esplicita tiegħu post iż-żewġ xenarji mressqa fl-abbozz ta' pjan, iżda għadha mhux ambizzjuża u taht is-sehem ta' 21 % li jirriżulta mir-Regolament dwar il-Governanza. Jinghataw spjegazzjonijiet dwar kif ġie stabbilit il-kontribut generali, li jinvolva tkabbir sostnut tal-PDG u limitazzjonijiet għal installazzjoni fotovoltajka sinifikanti.

It-**trajettorja indikattiva** biex jintlaħaq is-sehem tal-2030 tissodisfa l-punti ta' referenza: is-sehem tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli huwa mistenni li jilħaq l-10,3 %, il-11,0 % u l-11,6 %, rispettivament fl-2022, l-2025 u l-2027. L-Anness tal-NECP finali jinkludi trajettorji annwali kemm f'termini ta' ishma rinnovabbli kif ukoll f'valuri assoluti mis-setturi differenti u skont it-teknoloġija. L-enerġija solari fotovoltajka mistennija tikkontribwixxi għal 42 % tas-sehem totali tal-enerġija rinnovabbli fl-2030. Il-generazzjoni tal-elettriku minn impjanti għall-irkupru

enerġetiku hija stmata li tikkontribwixxi biss sehem relattivament żgħir għat-trajettorja tal-elettriku rinnovabbli.

Skont il-pjan finali, l-akbar żieda f'termini assoluti se ssejtni fis-settur tat-**tishin u t-tkessiġ**. It-trajettorja aġġornata żżid il-linja bażi tal-2020 għal 22,06 % u tipprezenta xenarju wiehed li jinkludi biss it-tishin. It-trajettorja aġġornata se titla' għal 25,71 % sal-2030 iżda tibqa' inqas ambizzjuża minn dawk ipprezentati fl-abbozz ta' pjan u ma tikkonformax mal-oġġettivi indikattivi ta' żieda ta' 1,1 punt perċentwali, sabiex tintlaħaq il-mira indikattiva ta' 1,1 %. Jista' jkun jeħtieġ li t-trajettorja tat-tishin u t-tkessiġ tiġi aġġornata ladarba t-tkessiġ rinnovabbli jiġi inkluż fil-kalkolu.

Malta beħsiebha tilhaq l-**oġġettiv tagħha ta' trasport rinnovabbli** permezz tal-implimentazzjoni ta' obbligu fuq il-fornituri tal-fjuwil biex iħalltu l-bijofjuwils mad-dizil. Inżamm il-livell ta' ambizzjoni dwar it-taħlita ta' bijofjuwils (14 % fl-2030). Tingħata wkoll xi informazzjoni dwar il-provvista tal-bijomassa u s-sors tal-orijini tagħha.

L-NECP finali jinkludi lista komprensiva ta' politiki u miżuri – kemm dawk li għaddejjin bħalissa kif ukoll dawk li qed jiġu żviluppanti – fis-setturi kollha. Dawn jiffukaw b'mod predominanti fuq il-fotovoltajċi solari, it-teknoloġiji tat-tishin rinnovabbli u l-bijofjuwils. Malta se testendi l-qafas eżistenti tagħha ta' għotjiet u għajnuniet operattivi b'appoġġ għall-enerġija solari fotovoltajka sal-2030 u se tniedi skemi godda biex tinċentiva l-installazzjoni ta' hiters tal-ilma solari u hiters tal-ilma b'pompa tas-sħana fis-settur residenzjali. Il-miżuri ta' politika ppjanati jidhru konsistenti biex jintlaħaq il-livell ta' ambizzjoni u l-ewwel punt interim fl-2022.

Effiċjenza enerġetika

Il-**kontribut nazzjonali għall-effiċjenza enerġetika** ta' Malta, stabbilit f' livell tal-intensità tal-enerġija primarja ta' 0,07 toe/EUR fl-2030, jissarraf f' 1,1 Mtoe għall-enerġija primarja u 0,8 Mtoe għall-konsum finali tal-enerġija. Il-pjan finali jipproponi żieda żgħira fl-ambizzjoni, filwaqt li jirreferi għal diversi fatturi speċifiċi għall-pajjiż li jipprevjenu żieda akbar. L-ambizzjoni ta' Malta għadha f' livell baxx hafna meta mqabbla mal-miri tal-UE għall-2030.

Il-pjan jiddeskrivi l-**politiki u l-miżuri** lil hinn mill-2020 għas-setturi kollha, li fih il-bini jibqa' l-inqas settur indirizzat, u s-settur tat-trasport għandu akbar potenzjal għal aktar iffrankar. B'mod partikolari, dan jipprezenta miżuri godda biex tiġi indirizzata l-effiċjenza enerġetika fit-trasport (l-elettrifikazzjoni tat-trasport u data ta' skadenza possibbli għall-importazzjoni u r-reġistrazzjoni ta' karozzi b'magna b'kombustjoni interna) u fl-industrija u s-servizzi. Ġew miżjuda politiki godda li jindirizzaw ir-rabta tal-ilma u l-enerġija għan-network primarju tal-ilma u l-impjanti tat-trattament tal-ilma mormi.

Dwar il-**binjiet**, il-pjan finali ma jipprovdi miri speċifiċi jew stadji importanti indikattivi. Dan jagħti deskrizzjoni ġenerali tal-miżuri eżistenti li huma maħsuba biex ikomplu wara l-2020, speċjalment dawk li se jgħinu biex jiġu installati teknoloġiji tal-enerġija rinnovabbli fuq skala żgħira għall-konsum proprju. Minħabba d-deskrizzjoni limitata u vaga ta' dawn il-miżuri, dawn ma jstgħux jitqiesu bħala żviluppanti biżżejjed biex jippromwovu r-rinnovazzjonijiet tal-enerġija tal-istokk tal-bini eżistenti. Aktar dettalji se jiġu inklużi fl-istrateġija ta' rinnovazzjoni fit-tul, li għadha ma ġietx ipprezentata.

Malta tippreżenta l-**iffrankar kumulattiv** li għandu jinkiseb skont l-Artikolu 7 tad-Direttiva dwar l-Effiċjenza fl-Energija⁹ b'ammont kumulattiv ta' 82,2 ktoe ta' ffrankar sa tmiem l-2030 jew medja ta' 1,5 ktoe ta' ffrankar annwali ġdid. Dan se jinkiseb permezz ta' taħlita ta' miżuri li jkopru s-setturi kollha tal-użu aħhari, b'enfasi ġdida fuq is-settur tal-ilma li jirrappreżenta sehem sinifikanti tal-konsum tal-enerġija Malti. Dawn il-politiki u l-miżuri huma kkunsidrati kredibbli u suffiċjenti fir-rigward tal-kisba tal-mira, minhabba li nofs il-miżuri (li jirrappreżentaw madwar 45 % tal-iffrankar mistenni) diġà huma fis-sehħ, u b'hekk jiġi żgurat li l-iffrankar jista' jsir immedjatament mill-2021' il quddiem.

B'mod ġenerali, il-politiki u l-miżuri proposti huma meqjusa kredibbli u suffiċjenti fir-rigward tal-kisba tal-livell baxx ta' ambizzjoni ppreżentat fil-pjan finali.

Is-sigurtà tal-enerġija

Iż-żamma ta' livell għoli ta' sigurtà tal-provvista hija prijorità fit-trasformazzjoni kontinwa tas-sistema tal-enerġija. Malta tistabbilixxi objettiv li jkollha sehem ta' 11 % ta' **elettriku** rinnovabbli u li żżid is-sehem tagħha ta' enerġija rinnovabbli domestika. Dwar ir-riskji, il-pjan iqis is-sitwazzjoni speċifika ta' territorji iżolati bhall-**gzejjer**. Madankollu, il-pjan ma jipprevedix miżuri sinifikanti biex tiżdied il-flessibbiltà tas-sistema jew biex jiżdied ir-rwol tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku.

Fir-rigward tad-**diversifikazzjoni tas-sorsi u r-rotot**, il-pjan jinkludi interkonnessjoni tal-gass mal-Italja. Sa mill-2015, Malta għandha interkonnettur tal-elettriku mal-Italja li temm l-iżolament tagħha mill-grilja Ewropea. Dwar strateġiji biex jiġu diversifikati s-sorsi u r-rotot u biex jinbnew proġetti ta' infrastruttura ġodda, ma jidhirx li l-għanijiet ta' dekarbonizzazzjoni fit-tul ma ġewx ikkunsidrati bis-sħiħ. Il-pjan ma jikkunsidrax soluzzjonijiet alternattivi possibbli għall-bini ta' pipeline ġdid tal-gass.

Fir-rigward **taż-żejt u l-gass**, il-pjan jipromwovi l-esplorazzjoni taż-żejt lil hinn mill-kosta biex titejjeb biss is-sigurtà tal-provvista. Il-pjan ma jispjegax kif il-proġetti tal-esplorazzjoni taż-żejt huma konformi mal-għanijiet ta' dekarbonizzazzjoni aktar fit-tul.

Il-pjan ma jipprevedix aktar miżuri u investiment sinifikanti fil-ħżin tal-enerġija u fl-infrastruttura tan-network. Madankollu, huwa jqis iċ-ċibersigurtà fis-settur tal-enerġija. Il-politiki u l-miżuri pplanati huma kkunsidrati insuffiċjenti fir-rigward tal-kisba tal-obiettivi. L-informazzjoni dwar l-adeqwatezza tal-ġenerazzjoni tal-elettriku fil-futur, inkluż dwar ir-rispons tad-domanda u l-ħżin, għadha limitata.

Il-pjan jagħmel konnessjonijiet adegwati mal-**pjanijiet ta' emerġenza** għall-gass, l-elettriku u ż-żejt, previsti mir-regoli settorjali applikabbli. Huwa jagħmel referenza għall-pjanijiet ta' azzjoni preventiva u ta' emerġenza eżistenti għall-gass, u għall-ħażniet taż-żejt ta' emerġenza u l-proċeduri ta' emerġenza. Huwa jsemmi valutazzjoni tar-riskju għas-settur tal-elettriku, iżda ma hemm l-ebda data ta' mira għall-adozzjoni tal-pjan ta' thejjija għar-riskji.

⁹ Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-effiċjenza fl-enerġija kif emendata mid-Direttiva (UE) 2018/2002.

Is-suq intern tal-enerġija

Il-pjan finali jiddikjara li Malta laqgħet **livell ta' interkonnnettività tal-elettriku** ta' 24 % li huwa ferm oghla mill-mira tal-UE għall-interkonnnessjoni tal-elettriku ta' 15 % għall-2030.

Il-pjan finali jipprovdi harsa ġenerali lejn kif Malta se tiżviluppa sorsi differenti ta' **flessibbiltà** meħtieġa biex tintegra s-sehem dejjem jikber tal-enerġija rinnovabbli fis-sistema. Madankollu, dan l-għan mhuwiex indirizzat b'mod strutturat u għad hemm nuqqas ta' miżuri sinifikanti biex tiżdied il-flessibbiltà.

Bhalissa Malta m'għandha l-ebda sistema ta' trażmissjoni jew suq bl-ingrossa, la għall-elettriku u lanqas għall-gass naturali. Il-pjan jipprovdi harsa ġenerali suffiċjenti lejn il-**kundizzjonijiet attwali tas-suq bl-imnut** għall-gass u l-elettriku, u jqis is-sitwazzjoni speċifika tas-suq tal-enerġija tal-gżira. L-aggregazzjoni, ir-rispons tad-domanda u l-ħżin fid-dimensjoni tas-suq bl-imnut mhumiex ikkunsidrati fil-fond.

Il-pjan finali jinkludi lista estensiva ta' objettivi u miżuri ta' politika attwali u pplanati dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, li tkopri kwistjonijiet bħall-miters intelligenti, il-grilji intelligenti u l-faqar enerġetiku.

Rigward il-**faqar enerġetiku**, Malta tirrapporta għadd baxx hafna ta' unitajiet domestiċi affettwati. Il-perċentwal niżel mill-ogħla livell tiegħu ta' 23,4 % fl-2013 għal 6,6 % fl-2017, u b'hekk Malta waqgħet taħt il-medja tal-UE. Il-politiki u l-miżuri attwali u pplanati deskritti jidhru sodisfaċenti fir-rigward tat-tilhiq tal-miri saħansitra aktar ambizzjużi għall-ġlieda kontra l-faqar enerġetiku f'Malta.

Ir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività

Il-pjan finali ma jinkludix objettivi u miri ta' finanzjament kwantifikati ta' **riċerka, innovazzjoni u kompetittività** għall-2030. Oqsma ta' prijorità indikattivi bħal soluzzjonijiet rinnovabbli għall-gżejjer, l-integrazzjoni ta' sorsi rinnovabbli, soluzzjonijiet effiċjenti fl-enerġija għall-industrija u s-servizzi jistgħu jiġu antiċipati biss. L-NECP finali jiddikjara wkoll li Malta ma għandhiex objettivi għall-2050 għall-promozzjoni ta' teknoloġiji ta' enerġija nadifa.

Il-pjan ma jsemmi l-ebda kontribut għall-azzjonijiet tal-Pjan Strategiku għat-Teknoloġija tal-Enerġija (SET) għall-perjodu 2021-2030 u ma hemm l-ebda spjegazzjoni dwar kif il-Pjan SET jikkontribwixxi biex jintlaħqu l-objettivi nazzjonali dwar l-enerġija u l-klima.

Malta ma għandha l-ebda objettiv nazzjonali speċifiku dwar il-**kompetittività**. Madankollu, Malta bħalissa qed tiżviluppa strategija tar-riċerka u l-innovazzjoni għall-ġestjoni tal-enerġija u tal-ilma għall-perjodu 2021-2030. L-istrategija se tidentifika oqsma tematiċi ewlenin għar-riċerka u l-innovazzjoni matul id-deċennju li ġej, bl-għan ta' produzzjoni ta' prodotti domestiċi b'potenzjal ta' espansjoni u replikazzjoni. Dan se jimmultiplika l-valur miżjud tar-riċerka u jtejjeb il-kontribut potenzjali tagħha biex tiżdied il-kompetittività industrijali. Il-miżuri jinkludu finanzjament imsaħħaħ tal-proġetti ta' riċerka u innovazzjoni fl-oqsma ta' prijorità identifikati, zieda fis-sħubijiet pubbliċi-privati fir-riċerka u l-innovazzjoni tal-enerġija u l-ġbir sistematiku ta' data għal evalwazzjoni bbażata fuq l-evidenza. Dawn il-miżuri huma konsistenti ma' strategija li tqis li r-riċerka u l-innovazzjoni għandhom rwol importanti fil-kisba tal-ambizzjonijiet nazzjonali dwar id-dekarbonizzazzjoni u l-kompetittività industrijali.

Malta qed tippjana wkoll li tistabbilixxi qafas għall-għbir sistematiku tad-data dwar ir-riċerka u l-innovazzjoni għall-enerġija, u l-linja bażi relatata, matul l-ewwel perjodu ta' implimentazzjoni tal-istrategija nazzjonali tar-riċerka u l-innovazzjoni għall-enerġija u l-ilma għall-perjodu 2021-2030. L-oġġettivi tar-riċerka u l-innovazzjoni se jiġu stabbiliti fuq din il-bażi. Madankollu, mhuwiex ipprovdut perjodu ta' żmien stmat għall-applikazzjoni ta' din il-metodoloġija. In-nuqqas ta' data bażi għar-riċerka u l-innovazzjoni fil-qasam tal-enerġija u t-teknoloġiji b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju jagħmilha diffiċli li jiġu stabbiliti miri konkreti.

L-informazzjoni pprovduta mill-NECP finali dwar l-oġġettivi nazzjonali u l-miri ta' finanzjament għadha ġenerika u fil-biċċa l-kbira mhux kompluta. Minhabba l-ammont limitat ta' informazzjoni pprovduta u n-nuqqas ta' miri preċiżi, mhuwiex possibbli li jiġi vvalutat jekk il-miżuri ta' politika humiex realistiċi u konsistenti mal-oġġettivi.

4. KOERENZA, INTERAZZJONIJIET BEJN IL-POLITIKI U INVESTIMENTI

Meta mqabbel mal-abbozz, l-NECP finali jindirizza aħjar l-interazzjoni politika bejn id-dimensjonijiet differenti u jipprovdni ħarsa ġenerali lejn il-ħtiġijiet ta' investiment. Huwa inkluż ukoll mudell volontarju ta' politiki u miżuri, li jippreżenta 25 politika u miżura individwali. Madankollu, Malta ma pprovdietx valutazzjoni speċifika tal-interazzjonijiet ta' politika bejn il-politiki u l-miżuri eżistenti u ppjanati fi ħdan jew fost diversi dimensjonijiet. Hemm nieqsa wkoll analiżi tal-kostijiet-benefiċċji.

Ġiet identifikata firxa ta' **interkonnessjonijiet** fl-elementi kollha ta' dekarbonizzazzjoni tal-pjan, inklużi l-enerġija rinnovabbli, u d-dimensjonijiet tal-effiċjenza enerġetika. L-interazzjonijiet bejn id-dimensjonijiet tad-dekarbonizzazzjoni u tas-sigurtà tal-enerġija huma relatati b'mod partikolari mal-programmi tal-esplorazzjoni taż-żejt li jistgħu jkunu f'kunflitt mal-għanijiet klimatiċi fit-tul. Il-pjan finali jipprevedi wkoll sinerġiji bejn is-settur tal-bini u s-sorsi tal-enerġija rinnovabbli (l-installazzjoni ta' pannelli fotovoltajċi u t-tiħin u t-kessih). Ir-rikonossiment u l-valutazzjoni tal-interazzjonijiet għadhom nieqsa, b'mod partikolari għas-sigurtà tal-enerġija, is-suq intern tal-enerġija, u d-dimensjonijiet tar-riċerka u l-innovazzjoni u tal-kompetittività.

Il-pjan jipprovdni ħarsa ġenerali u kwantifikazzjoni tal-**ħtiġijiet tal-investiment** u n-nefqiet, is-sorsi ta' finanzjament, ir-riskji tas-suq u l-ostakli. Huwa jaggrega l-kost totali mhux skontata mgarrba mill-Gvern Malti li tammonta għal madwar EUR 1,66 biljun għall-perjodu 2018-2030. L-ambitu sħiħ tal-azzjonijiet u l-miżuri ppjanati li ġew ikkunsidrati għadu mhux ċar. Madankollu, il-metodoloġija għall-kalkolu tal-ħtiġijiet tal-investiment tidher li hija sodisfaċenti b'mod ġenerali.

Filwaqt li l-valutazzjoni tal-NECP tuża projezzjonijiet makroekonomiċi, din għadha pjuttost limitata u miftuħa għal titjib fir-rigward tal-valutazzjoni tal-**effetti makroekonomiċi**. Il-pjan uża mudelli kwantitattivi tal-enerġija u tas-sistema klimatika biex jivvaluta x-xenarji ta' miżuri ta' referenza u addizzjonali, iżda dawn il-mudelli jzommu l-varjabbli makroekonomiċi eżoġeni. Dan ifisser li l-effetti tal-feedback makroekonomiku tan-nefqiet sostanzjali tal-gvern (u t-taxxi korrispondenti) għadhom ma ġewx esplorati. Barra minn hekk, l-unika stima makroekonomika kwantitattiva, jiġifieri dwar il-ħolqien tal-impjiegi, tidher li għet irrappurtata biss għal parti mill-politiki u l-miżuri. Fl-aħħar nett, il-punteġġ tal-indikatur sintetiku ġenerali dwar l-impatti tal-kompetittività huwa diffiċli biex jiġi interpretat għaliex huwa r-riżultat ta' aggregazzjoni fuq sett ta' indikaturi fil-parti l-kbira suġġettivi filwaqt li s-sett irrappurtat ta' politiki u miżuri mhux immudellati għandu sottopunteġġi sostanzjalment oġġla.

Malta ma tipprovdix lista komprensiva tas-**sussidji tal-enerġija**, iżda tipprovdix xi informazzjoni – b’mod partikolari dwar skemi ta’ appoġġ għal sorsi ta’ enerġija rinnovabbli u tariffi feed-in. Il-pjan ma jinkludix deskrizzjoni tas-**sussidji tal-enerġija** eżistenti, b’ mod partikolari għall-fjuwils fossili. Lanqas ma jsemmi l-iskeda ta’ żmien għat-tneħħija gradwali tagħhom.

Dwar l-aspetti ta’ **tranżizzjoni ġusta u ekwa**, Malta inkludiet valutazzjoni tal-impatt. Din tiffoka fuq kriterji bħall-impatt ekonomiku tal-politiki, ir-restrizzjonijiet tekniċi, l-aċċettabbiltà soċjali, l-ostakli legali u regolatorji u l-impatt fuq il-kwalità tal-ħajja. Madankollu, il-kriterji tal-kwalità tal-ħajja jiġbru flimkien l-impatti soċjali, tas-saħħa u ambjentali fi skala semikwalitattiva waħda. Dan ma jippermettix l-identifikazzjoni ta’ kompromessi jew miżuri ta’ mitigazzjoni possibbli. Barra minn hekk, il-valutazzjoni tal-impatt fuq l-impjeggi u l-ħtiġijiet b’rabta mal-ħiliet għadha limitata ħafna.

Il-pjan jipprovdix informazzjoni kwantitattiva dwar l-interazzjonijiet mal-**politika dwar il-kwalità tal-arja u l-emissjonijiet fl-arja**. Hemm xi evidenza li s-sinerġiji u l-kompromessi ġew ikkunsidrati u ġiet ipprovduta data grafika għal għadd ta’ sustanzi niġġiesa. Hemm rabta bejn l-NECP u l-Programm Nazzjonali għall-Kontroll tat-Tniġġis tal-Arja (NAPCP) ta’ Malta.

Il-pjan ma jqisx il-**koerenza tal-adattament mad-dimensjonijiet l-oħrajn**. Pereżempju, ma hemm l-ebda informazzjoni dwar kif ir-riskji tat-tibdil fil-klima jistgħu jaffettwaw il-provvista tal-enerġija (eż. maltempati li jagħmlu ħsara lin-networks tal-enerġija).

It-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari tissemma flimkien mal-agrikoltura (it-tneħħija tal-ilma mid-demel likwidu) u fil-pjan għall-ġestjoni tal-iskart, u ġiet indikata l-ambizzjoni li l-pajjiż jersaq lejn żamma ta’ valur oġġla fil-ktajjen tal-valur. Madankollu, ma ġewx deskritti miżuri konkreti u l-potenzjal għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta’ gassijiet serra la huwa analizzat u lanqas ikkwantifikat.

Il-pjan jiddeskrivi xi miżuri relatati mal-**bijodiversità** (fi ħdan il-programm ta’ żvilupp rurali, il-kampanja “34U”, investimenti biex tittejjeb ir-reżiljenza tal-ekosistemi), iżda ma janalizzax is-sinerġiji u l-kompromessi bejn il-politiki dwar il-klima u l-bijodiversità u azzjonijiet bħall-afforestazzjoni pjanata. Il-pjan jirreferi għall-politika agrikola komuni u l-appoġġ għall-ġestjoni tad-demel. Għall-forestrija, il-pjan jindirizza ġestjoni aħjar tan-network Natura 2000.

Il-pjan finali jispjega li l-**prinċipju “l-effiċjenza enerġetika tiġi l-ewwel”** diġà ġie applikat meta ġew identifikati u mfassla politiki u miżuri biex isir iffrankar kosteffettiv tal-enerġija fis-setturi tal-użu finali. Il-prinċipju se jkompli japplika b’mod impliċitu hekk kif jiġu adottati l-miżuri u l-politiki.

Malta hija firmatarja tal-**inizjattiva Enerġija Nadifa għall-Gżejjer tal-UE** iżda dan mhux rifless fil-pjan finali.

Il-verżjoni finali tal-pjan tikkonforma parzjalment mar-rekwiżiti tat-**trasparenza tad-data** u mal-użu tal-istatistika Ewropea.

5. GWIDA DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PJAN NAZZJONALI GHALL-ENERĠIJA U L-KLIMA U R-RABTA MAL-IRKUPRU MILL-KRIŻI TAL-COVID-19

Malta teħtieġ li tipproċedi malajr bl-implimentazzjoni tal-pjan nazzjonali integrat finali tagħha għall-enerġija u l-klima nnotifikat lill-Kummissjoni fis-17 ta’ Diċembru 2019. Din it-taqsimha tipprovdix ftit gwida lil Malta għall-fażi ta’ implimentazzjoni.

Din it-taqsimha tindirizza wkoll ir-rabta bejn il-pjan finali u l-isforzi ta' rkupru minn wara l-kriżi tal-COVID-19, billi tindika miżuri prijoritarji possibbli tal-politika dwar il-klima u l-enerġija li Malta tista' tikkunsidra meta tiżviluppa l-pjan nazzjonali tagħha għall-irkupru u r-reżiljenza fil-kuntest tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza¹⁰.

Gwida dwar l-implimentazzjoni tal-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima

Il-pjan jirrikonoxxi l-mira vinkolanti ta' Malta għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mhux tal-ETS ta' -19 % sal-2030 meta mqabbla mal-2005, u l-intenzjoni li tissodisfa l-obbligi tal-Ftehim ta' Pariġi. Fl-2018, l-emissjonijiet ta' Malta kienu 27 punt perċentwali ogħla mill-allokazzjoni annwali tal-emissjonijiet tagħha. L-emissjonijiet fis-setturi tal-kondiviżjoni tal-isforzi għadhom mistennija jżiedu għall-perjodu 2021-2030 bil-miżuri ippjanati attwalment. Fid-dawl tal-potenzjal ta' mitigazzjoni limitat u l-kost għoli, rispettivament, Malta beħsiebha tissodisfa l-obbligi tal-ESR billi tixtri allokazzjonijiet tal-emissjonijiet mingħand Stati Membri oħrajn. Għalhekk huwa importanti li Malta timplimenta l-miżuri għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra, b' mod partikolari fis-settur tat-trasport.

Il-kontribut Malti għall-mira tas-sorsi rinnovabbli tal-UE għall-2030 mhuwiex ambizzjuż meta mqabbel mas-sehem li jirriżulta mill-formula fl-Anness II tar-Regolament dwar il-Governanza, filwaqt li l-kontribut Malti għall-mira tal-effiċjenza fl-enerġija tal-2030 huwa nieqes ħafna mill-ambizzjoni. Għalhekk, hemm lok qawwi fil-pjan ta' Malta biex jiġu żviluppanti u msaħħa aktar il-politiki u l-miżuri, kemm dwar is-sorsi ta' enerġija rinnovabbli kif ukoll dwar l-effiċjenza enerġetika, sabiex tikkontribwixxi aktar għall-miri tal-UE dwar il-klima u l-enerġija u ssahħaħ it-tranzizzjoni ekoloġika.

Fir-rigward tas-**sorsi ta' enerġija rinnovabbli**, Malta impenjat ruħha li żżid is-sehem ta' dawn fil-konsum finali gross tal-enerġija għal 11,5 % fl-2030. Minkejja r-restrizzjonijiet ġeografici tal-pajjiż, Malta hija mhegġa tesplora u tivvaluta aktar għażliet ta' enerġija rinnovabbli fis-setturi kollha li jiddependu ħafna mill-fjuwils fossili sabiex thejji għal futur tal-enerġija sostenibbli li jippermetti d-dekarbonizzazzjoni komprensiva tal-ekonomija kollha. Malta tibbenefika ħafna mill-identifikazzjoni ta' aktar opportunitajiet biex tattira l-investiment privat u l-appoġġ pubbliku taħt il-programm tal-Fond għall-Innovazzjoni, is-CEF (b' mod partikolari t-tieqa tagħha għall-proġetti rinnovabbli) jew programmi oħra, u biex timplimenta proġetti pilota li jistgħu jkunu ta' benefiċċju fit-tul bħat-teknoloġiji solari jew mir-riħ offshore li jzommu f' wiċċ l-ilma¹¹.

Fir-rigward tal-**effiċjenza enerġetika**, meta jitqies il-livell baxx ħafna ta' ambizzjoni, Malta tibbenefika mill-adozzjoni u l-implimentazzjoni ta' politiki u miżuri addizzjonali li jwasslu għal iffrankar enerġetiku addizzjonali sal-2030. Jehtieg li tiżviluppa approċċ robust biex tiżgura li r-

¹⁰ Fis-17 ta' Settembru 2020, il-Kummissjoni ressqet L-Istrateġija Annwali għat-Tkabbir Sostenibbli tal-2021 (COM (2020) 575 final), kif ukoll gwida maħsuba biex tgħin lill-Istati Membri jhejju u jipprezentaw il-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza b' mod koerenti, mingħajr preġudizzju għan-negożjati dwar il-proposta għal Regolament dwar il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza fil-Parlament Ewropew u fil-Kunsill (Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni. Gwida lill-Istati Membri – Pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza, SWD (2020) 205 final).

¹¹ scF' dan il-kontest, il-Kummissjoni se tgħin biex tindirizza kwistjonijiet relatati b' mod strateġiku fl-Istrateġija tagħha li jmiss dwar l-Enerġija Rinnovabbli Offshore billi tidentifika azzjonijiet ewlenin fil-qasam tal-ippjanar marittimu, it-titjib tat-teknoloġiji, u approċċ gdid għall-ippjanar tal-infrastruttura u l-bini tal-kapaċitajiet tas-sorsi ta' enerġija rinnovabbli offshore.

regoli dwar il-gvern ċentrali stabbiliti fl-Artikolu 5 tad-Direttiva dwar l-Effiċjenza Enerġetika jiġu ssodisfati. Malta hija mistiedna wkoll timplimenta b'mod adatt il-prinċipju "l-effiċjenza enerġetika tiġi l-ewwel" fid-deċiżjonijiet ta' politika u ta' investment b'rabta mal-enerġija.

It-titjib tal-effiċjenza enerġetika fil-bini għandu hafna potenzjal biex iħaffef l-iffrankar enerġetiku u jikkontribwixxi għall-irkupru tal-ekonomija wara l-pandemija tal-COVID-19. Filwaqt li tibni fuq il-momentum tal-inizjattiva **Mewġa ta' Rinnovazzjoni**¹², għal Malta hemm lok biex tintensifika l-isforzi halli ttejjeb ir-rendiment tal-istokk tal-bini eżistenti fl-użu tal-enerġija b'miżuri, miri u azzjonijiet speċifiċi, u tagħti l-attenzjoni dovuta lill-faqar enerġetiku, l-aċċessibbiltà, il-holqien tal-impjiegi u l-iżvilupp tal-hiliet. Jista' jiġi pprovdut appoġġ ulterjuri għar-rinnovazzjoni ta' bini pubbliku u privat permezz ta' żieda fil-finanzjament pubbliku – soġġett għall-ispazju fiskali – u billi l-baġits tal-UE u dawk nazzjonali jiġu ingranati bi flus privati, billi jiġu kkombinati l-għotjiet, is-self, il-garanziji u s-sussidji fuq is-self. Malta mistennija ttipprovi strateġija ta' rinnovazzjoni robusta u komprensiva fit-tul skont l-Artikolu 2a tad-Direttiva dwar ir-Rendiment tal-Bini fl-Użu tal-Enerġija. Din l-istrateġija jkollha bżonn tistabbilixxi pjan direzzjonali għad-dekarbonizzazzjoni sal-2050, b'objettivi ambizzjużi għall-2030, l-2040 u l-2050, indikaturi tal-progress li jistgħu jitkejlu, l-enerġija mistennija u benefiċċji usa', miżuri u azzjonijiet biex jiġi rinnovat l-istokk tal-bini, u komponent finanzjarju solidu b'mekkaniżmi biex jiġi mobilizzat l-investment pubbliku u privat.

Fir-rigward tas-**sigurtà tal-enerġija**, minħabba s-sehem dejjem jikber tal-enerġija rinnovabbli fis-sistema tal-elettriku, Malta tibbenefika mill-iżvilupp ta' sorsi differenti ta' flessibbiltà, inkluż il-ħżin, flimkien ma' miżuri biex jiżied ir-rwol tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku biex tiġi żgurata aħjar il-generazzjoni tal-elettriku rinnovabbli varjabbli.

Malta tibbenefika mid-definizzjoni ta' indikaturi ċari biex issegwi t-tilhiq tal-objettivi tagħha tar-**riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività**. Maż-żmien, il-għbir ta' data granulari dwar ir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività se jgħin biex jissahħaħ dan il-proċess. L-ikkompletar f' waqtu tal-istrateġija nazzjonali għar-riċerka u l-innovazzjoni fl-enerġija u fl-ilma għall-perjodu 2021-2030, ipplanata fl-2020, se tippermetti lil Malta tiddefinixxi oqsma tematiċi ewlenin ta' prijorità biex jimmiraw għal appoġġ għar-riċerka u l-innovazzjoni. L-istrateġija se tgħin ukoll lil Malta tidentifika l-azzjonijiet tal-pjan strateġiku Ewropew għat-teknoloġija (SET) tal-enerġija għall-perjodu 2021-2030 li jistgħu jgħinuha tegħleb l-isfidi biex tilhaq l-objettivi nazzjonali tagħha dwar l-enerġija u l-klima filwaqt li ssahħaħ il-kompetittività u t-tkabbir nazzjonali.

Malta tistma li EUR 1,66 biljun (mhux skontati) ta' **investment** addizzjonali huma meħtieġa mill-Gvern Malti bejn l-2018 u l-2030. L-NECP jiżviluppa projezzjonijiet kwantitattivi skont ix-xenarji WEM (bil-miżuri eżistenti) u WPM (bil-miżuri pplanati). Filwaqt li l-pjan finali jinkludi diżaggregazzjoni tas-sorsi ta' finanzjament, Malta tibbenefika minn analiżi ulterjuri tas-sehem tal-ħtiġijiet ta' investment li jistgħu jkunu koperti minn programmi ta' finanzjament fil-livell tal-UE.

Malta hija mistiedna tkompli bl-isforzi li għaddejjin dwar il-**kooperazzjoni reġjonali** bil-ħsieb li jiġu intensifikati l-iskambji u l-inizjattivi li se jiffaċilitaw l-implimentazzjoni tal-pjan nazzjonali tagħha dwar l-enerġija u l-klima, b'mod partikolari fir-rigward tal-inizjattiva Enerġija Nadifa għall-Gżejjer tal-UE. Malta hija mistiedna wkoll biex tisfrutta aħjar il-potenzjal tad-**djalogi f'diversi livelli dwar il-klima u l-enerġija** biex tinvolvi ruhha b'mod attiv mal-awtoritajiet reġjonali u

¹² Komunikazzjoni "Mewġa ta' Rinnovazzjoni għall-Ewropa – nagħmlu l-bini tagħna aktar ekoloġiku, noħolqu l-impjiegi, intejbu l-hajjiet", COM(2020) 662 u SWD(2020) 550.

lokali, l-imsieħba soċjali, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, il-komunità tan-negożju, l-investituri u partijiet interessati rilevanti oħrajn u biex tiddiskuti magħhom ix-xenarji differenti previsti għall-politiki tagħha dwar l-enerġija u l-klima.

Malta tirrapporta li ma għandhiex għadd sinifikanti ta' unitajiet domestiċi li qed jesperjenzaw **faqar enerġetiku** u għalhekk ma għewx stabbiliti objettivi nazzjonali f'dan il-qasam. L-inabbiltà tal-unitajiet domestiċi li jżommu d-djar tagħhom shan b'mod adegwat hija l-indikatur li qed jintuża biex jiġi vvalutat il-livell ta' faqar enerġetiku f'Malta. Dan niżel mill-aktar livell għoli tiegħu ta' 23,4 % fl-2013, għal 6,6 % fl-2017, u kien inqas mill-medja tal-UE għal dawn l-aħħar sentejn konsekuttivi. Malta tingħata l-parir li tkompli tissorvelja dan l-indikatur sabiex iżżomm il-faqar enerġetiku taħt kontroll. Malta hija mhegġa tikkonsulta r-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-14 ta' Ottubru 2020 dwar il-faqar enerġetiku u d-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanjaha li jipprovdu gwida dwar id-definizzjoni u l-kwantifikazzjoni tal-għadd ta' unitajiet domestiċi li jinsabu f'faqar enerġetiku u dwar l-appoġġ disponibbli fil-livell tal-UE għall-politiki u l-miżuri dwar il-faqar enerġetiku tal-Istati Membri. Il-faqar enerġetiku jista', fost miżuri oħra, jiġi indirizzat permezz ta' appoġġ speċifiku għal soluzzjonijiet soċjalment innovattivi u intrapriži soċjali li jaħdmu biex jindirizzaw din l-isfida (eż. kampanji ta' sensibilizzazzjoni dwar l-enerġija, taħriġ mill-ġdid ta' persuni qiegħda bħala konsulenti tal-enerġija, appoġġ għall-installazzjonijiet ekoloġiċi minn kooperattivi, ix-xiri ta' apparat li jiffranka l-enerġija biex jinkera mingħand l-intrapriži soċjali).

Malta hija mistiedna testendi u taġġorna r-rappurtar dwar is-**sussidji tal-enerġija** u tibda azzjoni biex tneħħihom gradwalment, b'mod partikolari dawk għall-fjuwils fossili. It-tranzizzjoni ekoloġika f'Malta tirċievi spinta ulterjuri mit-tneħħija gradwali rapida tas-sussidji għall-fjuwils fossili identifikati f'analizzjiet reċenti tal-Kummissjoni. Dan jinvolvi l-iżvilupp u l-implimentazzjoni ulterjuri ta' pjanijiet konkreti bi skedi ta' żmien assoċjati, flimkien ma' miżuri biex jittaffa r-riskju tal-faqar enerġetiku tal-unitajiet domestiċi.

Għall-investimenti kollha li jimplementaw il-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima, Malta hija mistiedna tiżgura li dawn ikunu konformi mal-pjanijiet nazzjonali, reġjonali jew lokali għat-tnaqqis tat-**tniġġis tal-arja**, bħall-Programm Nazzjonali għall-Kontroll tat-Tniġġis tal-Arja (NAPCP), u l-pjanijiet rilevanti għall-ġestjoni tal-kwalità tal-arja.

Fl-implimentazzjoni tal-pjan tagħha, Malta hija mistiedna tagħmel **l-aħjar użu possibbli mid-diversi sorsi ta' finanzjament disponibbli**, billi tikkombina finanzjament pubbliku mkabbar fil-livelli kollha (nazzjonali u lokali, kif ukoll finanzjament tal-UE) u l-ingranaġġ u l-inkluzjoni tal-finanzjament privat. It-tabelli 1 u 2 tal-Anness I jipprovdu harsa ġenerali lejn is-sorsi ta' finanzjament tal-UE li għandhom ikunu disponibbli għal Malta matul il-perjodu ta' finanzjament pluriennali li jmiss (2021-2027) u l-finanzjament tal-UE indirizzat lill-Istati Membri u lill-kumpaniji kollha. Għall-perjodu li jmiss, il-Kunsill Ewropew impenja ruħu li jintegra l-azzjoni klimatika fil-programmi u l-istrumenti kollha tal-UE u li jilhaq mira ġenerali ta' mill-inqas 30 % tal-finanzjament tal-UE biex jiġu appoġġati l-objettivi klimatiċi. Fl-istess ħin, in-nefqa tal-UE għandha tkun konsistenti mal-Ftehim ta' Pariġi u mal-prinċipju ta' "la tagħmilx ħsara" tal-Patt Ekoloġiku Ewropew. Fil-livell tal-UE, il-finanzjament se jkun disponibbli għal Malta mill-Fond ta' Innovazzjoni, u se jkun ibbażat ukoll fuq id-dhul mill-irkant tal-kwoti skont l-iskema tal-UE għan-negożjar ta' emissjonijiet.

Rabta mal-irkupru mill-kriżi tal-COVID-19

Il-maġġoranza vasta tal-pjanijiet nazzjonali finali tal-Istati Membri dwar l-enerġija u l-klima ġew abbozzati qabel il-kriżi tal-COVID-19, u dan id-Dokument ta' Ffidma tal-Persunal jivvaluta l-pjan ta' Malta f'dan il-kuntest. Madankollu, l-implimentazzjoni tal-pjan nazzjonali integrat finali ta' Malta għall-enerġija u l-klima teħtieġ li tqis bis-shih il-kuntest tal-irkupru ta' wara l-COVID-19.

Fil-kuntest tal-Facilità għall-Irkupru u r-Reziljenza, li hija mistennija li tkun operattiva fl-1 ta' Jannar 2021, **il-pjan finali jikkostitwixxi bażi soda għal Malta biex tfassal aspetti relatati mal-klima u l-enerġija tal-pjan nazzjonali tagħha għall-irkupru u r-reziljenza**, u biex twettaq l-oġettivi usa' tal-Patt Ekoloġiku Ewropew.

B'mod partikolari, **il-proġetti ta' investiment maturi deskritti fil-pjan, kif ukoll ir-riformi abilitanti ewlenin li jindirizzaw, fost l-oħrajn, l-ostakli għall-investiment, għandhom jiġu antiċipati kemm jista' jkun**. Ir-rabta bejn l-investimenti u r-riformi hija ta' rilevanza partikolari għall-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reziljenza, biex jiġi żgurat irkupru fuq perjodu qasir u medju ta' żmien u t-tishih tar-reziljenza fit-tul. B'mod partikolari, il-pjanijiet tal-Istati Membri għall-irkupru u r-reziljenza jenħtieġ li jindirizzaw b'mod effettiv l-isfidi ta' politika stabbiliti fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż adottati mill-Kunsill.

Barra minn hekk, **il-Kummissjoni thegġeg bil-qawwa lill-Istati Membri biex fil-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reziljenza jinkludu investiment u riformi f'għadd ta' oqsma "ewlenin"**¹³. B'mod partikolari, l-inizjattivi ewlenin "Impuls ġdid", "Rinnovazzjoni" u "L-iċċarġjar u r-riforniment tal-fjuwil" għandhom rabta diretta mal-enerġija u l-azzjoni klimatika u mal-kontenut tal-pjanijiet nazzjonali finali għall-enerġija u l-klima. Il-miżuri taħt l-inizjattiva emblematika "Tahriġ mill-ġdid u titjib tal-hiliet" huma essenzjali wkoll biex titrawwem it-tranzizzjoni tal-klima u tal-enerġija fl-Istati Membri kollha.

Il-miżuri taħt l-inizjattiva ewlenija "Tahriġ mill-ġdid u titjib tal-hiliet" huma essenzjali wkoll biex titrawwem it-tranzizzjoni tal-klima u tal-enerġija fl-Istati Membri kollha. Sabiex jiġi segwit l-impenn tal-Kunsill Ewropew li tintlaħaq il-mira ta' 30 % ta' integrazzjoni tat-tibdil fil-klima għall-qafas pluriennali kif ukoll għan-Next Generation EU, il-pjan ta' Malta għall-irkupru u r-reziljenza jkollu jinkludi nefqa relatata mal-klima li mill-inqas tlaħhaq is-37 %. Ir-riformi u l-investimenti għandhom jindirizzaw b'mod effettiv l-isfidi tal-politika stabbiliti fir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tas-Semestru Ewropew, u se jkollhom jirrispettaw il-prinċipju ta' "la tagħmilx ħsara".

Abbażi tal-pjan nazzjonali finali għall-enerġija u l-klima ta' Malta, u tal-prijoritajiet ta' investiment u riforma identifikati għal Malta fis-Semestru Ewropew, **is-servizzi tal-Kummissjoni jistiednu lil Malta tikkunsidra, meta tkun tiżviluppa l-pjan nazzjonali tagħha għall-irkupru u r-reziljenza, il-miżuri ta' investiment u ta' riforma li ġejjin b'rabta mal-klima u mal-enerġija:**

- Miżuri biex tiġi promossa l-mobbiltà sostenibbli, b'mod partikolari permezz ta' riformi tat-taxxa u t-tneħħija gradwali tas-sussidji fuq il-fjuwils fossili, u permezz ta' investimenti f'modi ta' trasport sostenibbli;
- Miżuri biex jinholq stokk tal-bini effiċjenti fl-enerġija; miżuri biex tittejjeb il-ġestjoni tal-iskart u tal-ilma;

¹³ Ara L-Istrateġija Annwali għat-Tkabbir Sostenibbli tal-2021 (COM (2020) 575 final), p. 9-12.

- Miżuri biex jiġi sfruttat il-potenzjal kbir tal-enerġija rinnovabbli, inklużi proġetti innovattivi u aktar użu ta' soluzzjonijiet rinnovabbli għall-ġenerazzjoni tal-elettriku u tas-sħana.

Il-miżuri msemmijin hawn fuq huma ta' natura indikattiva u mhumiex maħsuba li jkunu eżawrjenti. Dawn għandhom l-għan li jorjentaw ir-riflessjonijiet fl-iżvilupp tal-pjan nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza. Dawn ma jippreġudikawx il-pożizzjoni tal-Kummissjoni dwar l-azzjonijiet li għandhom jiġu proposti. Din il-pożizzjoni se jkollha, fost l-oħrajn, tikkonforma mat-test legiżlattiv maqbul dwar il-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza.

**ANNEX I: FINANZJAMENT POTENZJALI MINN SORSI TAL-UE GHAL MALTA,
2021-2027**

Tabella 1: Fondi disponibbli tal-UE, 2021-2027: impenji, EUR biljun

Programm	Ammont	Kummenti
Fondi tal-politika ta' koeżjoni (FEŻR, FSE+, Fond ta' Koeżjoni)	0,8	Skont il-prezzijiet kurrenti. Jinkludi finanzjament għall-kooperazzjoni territorjali Ewropea (KTE). Ma jinkludix ammonti trasferiti għall-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa.
Il-politika agrikola komuni – il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali, u l-pagamenti diretti mill-Fond Agrikolu Ewropew ta' Garanzija.	0,2	Skont il-prezzijiet kurrenti. Impenji kemm taħt il-qafas finanzjarju pluriennali.
Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza	0,2	Fi prezzijiet tal-2018. Pakkett indikattiv ta' għotjiet, somma ta' 2021-2022 u stima tal-impenji tal-2023. Abbażi tat-tbassir tal-Kummissjoni dwar il-PDG tas-sajf tal-2020.
Fond għal Tranżizzjoni Ġusta	0,02	Fi prezzijiet tal-2018. Impenji kemm taħt il-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) kif ukoll taħt Next Generation EU.
Dħul mill-irkant tal-ETS	0,1	Indikattiv: medja tad-dħul reali mill-irkant tal-2018 u l-2019. L-ammonti mill-2021 sal-2027 se jiddependu mill-kwantità u l-prezz tal-kwoti rkantati.

Tabella 2: Fondi tal-UE disponibbli għall-Istati Membri kollha, 2021-2027, EUR biljun

Programm	Ammont	Kummenti
Orizzont Ewropa	91,0	Skont il-prezzijiet kurrenti. Jinkludi l-krediti tan-Next Generation EU.
InvestEU	9,1	Skont il-prezzijiet kurrenti. Impenji kemm taht il-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) kif ukoll taht Next Generation EU. Jinkludi l-fond InvestEU (garanzija baġitarja għall-investiment pubbliku u privat) u ċ-ċentru ta' konsulenza (pariri tekniċi). Ma jqisx l-approprijazzjonijiet disponibbli għall-benefiċjarji permezz tal-imsieħba inkarigati mill-implimentazzjoni, bħall-Bank Ewropew tal-Investiment.
Il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa <ul style="list-style-type: none"> • It-Trasport • L-Energija 	24,1 5,8	Skont il-prezzijiet kurrenti. L-impenn għat-trasport jinkludi l-kontribuzzjoni trasferita mill-Fond ta' Koeżjoni. Jeskludi l-finanzjament tal-Mobbiltà Militari tal-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa għall-infrastruttura b'użu doppju.
Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza	360,0	Fi prezzijiet tal-2018. Impenji mhux allokat i għal self. Is-self għal kull Stat Membru mhux se jaqbeż 6,8 % tal-introjt nazzjonali gross tiegħu.
Strument ta' Appoġġ Tekniku	0,9	Skont il-prezzijiet kurrenti.
Programm għall-Ambjent u l-Azzjoni Klimatika (LIFE)	5,4	Skont il-prezzijiet kurrenti.
Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali	8,2	Skont il-prezzijiet kurrenti. Impenji taht Next Generation EU.
Fond għall-Innovazzjoni	7,0	Approssimazzjoni: 7/10 tal-allokkazzjonijiet tal-kwoti tal-ETS biex jiġi pprovdut dħul għall-Fond ta' Innovazzjoni għall-perjodu 2021-2030 u bis-suppożizzjoni ta' prezz tal-karbonju ta' EUR 20 għal kull tunnellata.

Nota għaż-żewġ tabelli

Iċ-ċifri pprovduti mill-programmi taht il-baġit tal-UE jinkludu kemm il-proposti taht il-qafas finanzjarju pluriennali li jmiss, kif ukoll it-tishih tagħhom taht l-istrument tan-Next Generation EU barra mill-baġit tal-UE.

Iċ-ċifri kkwotati f'dan id-dokument huma bbażati fuq il-konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew tas-17-21 ta' Lulju 2020. Madankollu, dawn ma jippreġudikawx l-eżitu tad-diskussjonijiet li għaddejjin bejn il-Parlament Ewropew u l-Kunsill dwar l-elementi tal-pakkett ta' rkupru, bħall-Qafas Finanzjarju Pluriennali, il-programmi settorjali, l-istruttura u l-pakketti baġitarji tagħhom, li se jiġu konkluzi f'konformità mal-proċedura ta' adozzjoni rispettiva tagħhom.

Għall-biċċa l-kbira tal-fondi msemmin hawn fuq, l-appoġġ għat-tranzizzjoni klimatika u enerġetika huwa objettiv wieħed fost oħrajn. Madankollu, għall-perjodu li jmiss, il-Kunsill Ewropew impenja ruħu li jintegra l-azzjoni klimatika fil-programmi u l-istrumenti kollha tal-UE u għal mira ġenerali ta' mill-inqas 30 % tal-finanzjament tal-UE biex jiġu appoġġati l-obiettivi klimatiċi. In-nefqa tal-UE għandha tkun konsistenti wkoll mal-Ftehim ta' Pariġi u mal-prinċipju ta' "la tagħmilx ħsara" tal-Patt Ekoloġiku Ewropew.

Uħud mill-programmi elenkati fit-Tabella 2 jipprovdu finanzjament permezz ta' sejhiet miftuħa għall-kumpaniji, mhux għall-amministrazzjonijiet pubbliċi.

ANNEX II – VALUTAZZJONI DETTALJATA TA’ KIF ĠEW INDIRIZZATI R-RAKKOMANDEZZJONIJIET TAL-KUMMISSJONI

Rakkomandazzjonijiet		Valutazzjoni	
Dekarbonizzazzjoni – Gassijiet Serra	Tippjana miżuri domestiċi addizzjonali, b’mod partikolari fis-setturi tal-bini u tat-trasport, u tikkwantifika l-impatti mistennijin tagħhom, sabiex tnaqqas id-distakk sinifikanti għall-mira tagħha tal-gassijiet serra għall-2030 għas-setturi mhux koperti mill-iskema tal-UE għan-negozjar ta’ emissjonijiet ta’ -19 % meta mqabbla mal-2005. Għal raġunijiet ta’ kosteffettività, jistgħu jiġu ggustifikati xi trasferimenti tal-allokkazzjoni annwali tal-emissjonijiet minn Stati Membri oħrajn, kif previst fir-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.	Ma gietx indirizzata	Filwaqt li ġew indirizzati xi kwistjonijiet tas-settur tat-trasport, ma żdiedet l-ebda miżura domestika addizzjonali sinifikanti meta mqabbla mal-abbozz tal-NECP, u l-emissjonijiet fis-settur tal-kondiviżjoni tal-isforzi għadhom mistennijin li jiżdiedu matul il-perjodu 2021-2030. Bhalissa Malta qed tivvaluta l-potenzjal ta’ mitigazzjoni tas-setturi kollha fl-istrateġija fit-tul, li għadha ma gietx ipprezentata, biex tiżgura l-konformità mar-Regolament ESR. Malta beħsiebha tkompli l-prattika attwali tagħha li tiżgura l-konformità mal-miri annwali tal-ESR billi tixtri l-allokkazzjonijiet tal-emissjonijiet minn Stati Membri oħrajn sal-2030. Tippredvi wkoll ix-xiri ta’ assorbimenti tal-LULUCF minn Stati Membri oħrajn. Madankollu, ma hemm l-ebda kunsiderazzjoni speċifika fir-rigward tal-bilanċ bejn il-miżuri domestiċi u xiri bħal dan u jekk dawn tal-aħhar ikunux alternattiva kosteffettiva biex jintlahqu l-miri ta’ Malta.
Dekarbonizzazzjoni – sorsi ta’ enerġija rinnovabbli	Iżżid b’mod sinifikanti l-livell ta’ ambizzjoni għall-2030 għal sehem tal-enerġija rinnovabbli ta’ mill-inqas 21 % bħala l-kontribut ta’ Malta għall-mira tal-Unjoni għall-enerġija rinnovabbli għall-2030, kif indikat mill-formula fl-Anness II skont ir-Regolament (UE) 2018/1999 u wara li jiġu kkunsidrati kif dovut iċ-ċirkostanzi rilevanti u r-restrizzjonijiet nazzjonali.	Ma gietx indirizzata	L-NECP finali jinkludi kontribut esplicitu ta’ 11,5 % għall-mira tal-enerġija rinnovabbli tal-UE għall-2030. Din il-proposta tiegħu post iż-żewġ xenarji mressqa fl-abbozz ta’ pjan. Madankollu, dan jibqa’ taht ir-rakkomandazzjoni tal-KE ta’ sehem ta’ 21 % li jirriżulta mill-formula fl-Anness II tar-Regolament dwar il-Governanza.
	Tinkludi trajettorja indikattiva fil-pjan nazzjonali integrat finali għall-enerġija u l-klima li tilhaq il-punti ta’ referenza kollha skont l-Artikolu 4(a)(2) tar-Regolament (UE) 2018/1999 f’konformità ma’ dan is-sehem, fid-dawl tal-htieġa li jiżdied il-livell tal-isforzi biex din il-mira tintlaħaq b’mod kollettiv.	Indirizzata bis-sħiħ	Malta pprovdiet trajettorja indikattiva biex tilhaq l-ishma tal-2030 stabbiliti fil-pjan finali b’tali mod li jissodisfa il-punti ta’ referenza: is-sehem ta’ enerġija minn sorsi rinnovabbli huwa mistenni li jilhaq 1-10,3 %, il-11,0 % u l-11,6 % rispettivament fl-2022, l-2025 u l-2027.

	Tippreżenta politiki u miżuri ddettaljati u kkwantifikati li huma konformi mal-obbligi stabbiliti fid-Direttiva 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, sabiex tippermetti li dan il-kontribut jinkiseb fil-hin u b'mod kosteffettiv.	Indirizzata bis-sħiħ	L-NECP finali jinkludi lista komprensiva ta' politiki u miżuri – kemm dawk fis-seħħ kif ukoll dawk li qed jiġu żviluppati – fis-setturi kollha. Il-miżuri ta' politika pjanati jidhru li huma konsistenti biex jintlaħaq il-livell ta' ambizzjoni tal-kontribut u l-ewwel punt interim fl-2022.
	Iżżid il-livell ta' ambizzjoni fis-settur tat-tiżhin u t-tkessiħ biex tilhaq il-mira indikattiva inkluża fl-Artikolu 23 tad-Direttiva (UE) 2018/2001.	Indirizzata parzjalment	Skont il-pjan finali, l-akbar żieda f'termini assoluti se sseħħ fis-settur tat-tiżhin u t-tkessiħ. It-trajettorja ppreżentata taġġorna dak li ġie ppreżentat fl-abbozz ta' pjan, billi żżid il-linja bażi tal-2020 (minn 20,67 % għal 22,06 %) u tippreżenta xenarju wiehed biss, inkluż it-tiżhin.
	Tipprovdi miżuri aktar dettaljati biex tintlaħaq il-mira tat-trasport fl-Artikolu 25 tad-Direttiva (UE) 2018/2001.	Indirizzata parzjalment	Il-kalkolu tal-mira tat-trasport kif mitlub fl-Artikoli 25-27 tad-Direttiva (UE) 2018/2001 mhux elaborat għalkollox, iżda d-diżaggregazzjoni tal-bijofjuwils skont it-tip u l-kontribut tal-vetturi elettrici huma inklużi. Ma ġie pprovdut l-ebda dettall dwar ir-rwol tal-bijofjuwils ibbażati fuq l-ikel. Tingħata wkoll xi informazzjoni dwar il-provvista tal-bijomassa u s-sors tal-orijini tagħha.
	Tipprovdi aktar dettalji dwar l-oqfsa abilitanti għall-awtokonsum rinnovabbli u għall-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli, f'konformità mal-Artikoli 21 u 22 tad-Direttiva (UE) 2018/2001.	Indirizzata bis-sħiħ	Malta tappoġġa l-awtokonsum, u tiżgura li s-sistemi li jipprioritizzaw l-awtokonsum ma jiffaċċjawx tariffi addizzjonali u l-konsumaturi jistgħu jikkumpensaw il-konsum tagħhom tal-elettriku mill-grilja f'ħin reali. Għall-kuntrarju, fid-dawl tal-istruttura tas-sistema tal-elettriku Maltija b'fornitur tal-elettriku wiehed biss, Malta ma tipprevedix l-iżvilupp ta' komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli.
Effiċjenza enerġetika	Iżżid b'mod sostanzjali l-ambizzjoni fir-rigward tat-tnaqqis tal-konsum finali u primarju tal-enerġija fl-2030 fid-dawl tal-ħtieġa li jiżied il-livell tal-isforzi biex tintlaħaq il-mira tal-effiċjenza enerġetika tal-Unjoni għall-2030.	Indirizzata parzjalment	Il-livell ta' ambizzjoni żdied meta mqabbel mal-abbozz ta' pjan iżda għadu baxx ħafna. Skont Malta, proposta aktar ambizzjuża mhijiex possibbli minħabba żieda qawwiya fil-popolazzjoni, il-PDG u d-domanda korrispondenti li qed tikber fis-suq tal-akkomodazzjoni u l-wasliet tat-turisti.

	<p>Tipproponi politiki u miżuri aktar ambizzjużi li jirriżultaw f'aktar iffrankar tal-enerġija sal-2030. Jinhtieġu miżuri tal-effiċjenza enerġetika addizzjonali konkreti speċifiċi għas-setturi tal-bini u tat-trasport sabiex tintlahaq il-mira li trid tiġi proposta għall-perjodu 2021-2030.</p>	Indirizzata parzjalment	<p>Dettalji addizzjonali jinsabu disponibbli fin-notifika tal-Artikolu 7, li takkumpanja l-pjan. Il-pjanijiet definiti biex jindirizzaw l-Artikolu 7 tad-Direttiva dwar l-Effiċjenza fl-Enerġija jissodisfaw ir-rekwiżiti. Minhabba li l-informazzjoni rilevanti dwar l-Artikolu 5 tad-Direttiva dwar l-Effiċjenza fl-Enerġija u l-Artikolu 2a tad-Direttiva dwar ir-Rendiment tal-Bini fl-Użu tal-Enerġija hija nieqsa, ma tista' ssir l-ebda konklużjoni dwar in-natura tal-aġġornamenti fir-rigward ta' dawn l-Artikoli.</p> <p>L-informazzjoni pprovduta dwar ir-rinnovazzjoni tal-istokkijiet tal-bini tjiebet iżda għadha limitata, fin-nuqqas tal-istrateġija ta' rinnovazzjoni nazzjonali fit-tul.</p>
Is-sigurtà tal-enerġija	<p>Tispeċifika l-miżuri li jappoġġaw l-oġġettivi tas-sigurtà tal-enerġija dwar id-diversifikazzjoni u t-tnaqqis tad-dipendenza mill-enerġija, inklużi miżuri li jiżguraw il-flessibbiltà u possibbilment ir-rwol akbar tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku.</p>	Indirizzata parzjalment	<p>Isiru referenzi għall-pjanijiet ta' azzjoni preventiva u ta' emerġenza eżistenti għall-gass, u għall-hażniet taż-żejt ta' emerġenza u l-proċeduri ta' emerġenza.</p> <p>Giet ipprezentata informazzjoni dwar il-valutazzjoni tar-riskju mhejjija għas-settur tal-elettriku, iżda ma hemm l-ebda data pplanata għall-adozzjoni tal-pjan ta' thejjija għar-riskji. Il-pjan ma jipprevedix miżuri sinifikanti biex tiżdied il-flessibbiltà tas-sistema u r-rwol tar-rispons tad-domanda fis-settur tal-elettriku. Il-politiki u l-miżuri pplanati huma kkunsidrati insuffiċjenti fir-rigward tal-ilhuq tal-oġġettivi, minhabba li l-informazzjoni dwar l-adegwatezza tal-generazzjoni tal-elettriku futura, inkluż dwar ir-rispons tad-domanda u l-ħżin, hija limitata.</p>
Is-suq intern tal-enerġija	<p>Tkompli ttejjeb il-livell ta' dettall tal-oġġettivi, il-politiki u l-miżuri tal-pjan nazzjonali integrat finali għall-enerġija u l-klima b'mod partikolari biex jiġu stabbiliti oġġettivi ċari, li jistgħu jitkejlu u li jharsu 'l quddiem għad-dimensjoni tas-suq intern u d-dimensjonijiet tar-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività; u turi sa liema punt il-pjanijiet previsti tal-esplorazzjoni taż-żejt mhux maħdum huma konformi mal-għanijiet ta' dekarbonizzazzjoni aktar fit-tul.</p>	Indirizzata parzjalment	<p>Il-pjan finali jippromwovi l-partecipazzjoni tar-riżorsi kollha, integrazzjoni aħjar tas-sorsi ta' enerġija rinnovabbli u jiffavorixxi r-rwol attiv, u l-harsien tal-prosumaturi u l-konsumaturi.</p> <p>Il-pjan ma jispjegax kif il-proġetti tal-esplorazzjoni taż-żejt huma konformi mal-għanijiet ta' dekarbonizzazzjoni aktar fit-tul.</p>
Ir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività	<p>Telabora aktar l-oġġettivi nazzjonali u l-miri ta' finanzjament fir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività, speċifikament b'raba mal-Unjoni tal-Enerġija, li jridu jinkisbu minn issa sal-2030, sabiex ikunu jistgħu jitkejlu faċilment u jkunu adattati biex</p>	Indirizzata parzjalment	<p>Il-pjan jidentifika oqsma rilevanti fejn huma meħtieġa sforzi tar-riċerka u l-innovazzjoni, iżda ma ġewx ipprovduti oġġettivi speċifiċi, skeda ta' żmien speċifika jew miri kwantifikati. L-istrateġija nazzjonali għar-riċerka u l-innovazzjoni fl-enerġija u l-ilma (2021-</p>

	jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-miri fid-dimensjonijiet l-oħrajn tal-pjan nazzjonali integrat għall-enerġija u l-klima.		2030) qieghda tigi żviluppata u għalhekk ma giet stabbilita l-ebda miżura ta' politika konkreta għall-perjodu 2021-2030. B'riżultat ta' dan, l-isforzi tar-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività mhumiex żviluppata biżżejjed.
	Tappoġġa dawn l-oġġettivi b'politiki u miżuri speċifiċi u adatti, inkluż dawk li jridu jiġu żviluppata b'kooperazzjoni ma' Stati Membri oħrajn, pereżempju l-Pjan Strateġiku għat-Teknoloġija tal-Enerġija.	Indirizzata parzjalment	L-oġġettivi tal-kompetittività bilkemm jissemmew fil-pjan finali. Fid-dawl tal-ammont limitat ta' informazzjoni pprovduta u n-nuqqas ta' miri preċiżi, f'dan l-istadju mhuwiex possibbli li jiġi vvalutat jekk il-miżuri ta' politika humiex realistiki u konsistenti mal-oġġettivi. Il-kooperazzjoni mal-Pjan SET hija nieqsa.
Investimenti u sorsi ta' finanzjament	Tikkomplementa r-referenzi prinċipalment kwalitattivi għal xi wħud mill-ħtiġijiet tal-investiment, n-nefġiet u s-sorsi ta' finanzjament proġettati, bi kwantifikazzjoni ulterjuri sabiex tinkiseb valutazzjoni komprensiva tal-ħtiġijiet globali ta' investiment biex jintlaħqu l-oġġettivi, kif ukoll informazzjoni dwar is-sorsi finanzjarji nazzjonali u tal-Unjoni li jridu jiġu mobilizzati.	Indirizzata parzjalment	Il-pjan finali jinkludi harsa ġenerali tal-ħtiġijiet ta' investiment, l-iżvilupp ta' projezzjonijiet kwantitattivi taħt ix-xenarji WEM u WPM. Il-metodoloġija għall-kalkolu tal-ħtiġijiet ta' investiment tidher ġeneralment sodisfaċenti fid-dawl tal-livell ta' dettall ipprovdut. Il-pjan finali jinkludi diżaggregazzjoni tas-sorsi ta' finanzjament, iżda mhuwiex dettaljat biżżejjed. Il-baġit nazzjonali huwa s-sors impliċitu tal-maġġoranza vasta tal-finanzjament, u hemm lok għal finanzjament mill-UE jekk ikun meħtieġ, mingħajr informazzjoni ulterjuri dwar is-sehem tal-ħtiġijiet ta' investiment li jistgħu jiġu koperti bil-programmi ta' finanzjament fil-livell tal-UE.
Kooperazzjoni reġjonali	L-ebda rakkomandazzjoni	mhux applikabbli	-
Sussidji tal-enerġija	Telenka s-sussidji kollha tal-enerġija	Indirizzata parzjalment	Meta mqabbel mal-abbozz ta' pjan, ingħatat biss informazzjoni ġenerali dwar il-kategoriji wesgħin ta' sussidji għal sorsi ta' enerġija rinnovabbli mingħajr kwantifikazzjoni ulterjuri.
	Telenka b'mod partikolari s-sussidji għall-fjuwils fossili	Ma gietx indirizzata	L-informazzjoni dwar is-sussidji fuq il-fjuwils fossili mhijiex inkluża.
	Telenka l-azzjonijiet li ttiehdu kif ukoll il-pjanijiet biex dawn jitneħħew gradwalment.	Ma gietx indirizzata	Fil-pjan finali hemm iddikjarat li ma hemm l-ebda azzjoni u pjan biex is-sussidji tal-enerġija jitneħħew gradwalment.
Kwalità tal-arja	Tikkomplementa l-analiżi tal-interazzjonijiet bil-politika dwar il-kwalità tal-arja u l-emissjonijiet fl-arja, u tippreżenta u tikkwantifika l-impatti fuq it-tniġġis tal-arja għax-xenarji varji,	Indirizzata bis-shih	Malta pprovdiet kwantifikazzjoni tal-impatti tal-implimentazzjoni tax-xenarju WPM (WAM) dwar is-sustanzi niġġiesa tal-arja (għall-

	tipprovdi informazzjoni ta' appoġġ, u tikkunsidra s-sinerġiji u l-effetti ta' kompromess.		5 sustanzi niġġiesa rregolati min-NEC ¹⁴ flimkien mal-karbonju iswed). Hemm xi evidenza li s-sinerġiji u l-kompromessi ġew ikkunsidrati u giet ipprovduta data grafika għal għadd ta' sustanzi niġġiesa. Saret rabta bejn l-NECP u l-Programm Nazżjonali ta' Malta għall-Kontroll tat-Tniġġis tal-Arja.
Tranzizzjoni ġusta u faqar enerġetiku	Tintegra aħjar l-aspetti ta' tranzizzjoni ġusta u ekwa, b'mod partikolari billi tipprovdi aktar dettalji dwar l-impatti soċjali, fuq l-impjeg u fuq il-ħiliet tal-oġettivi, il-politiki u l-miżuri pplanati.	Indirizzata fil-parti l-kbira	Malta indirizzat ir-rakkomandazzjoni permezz ta' valutazzjoni tal-impatt li tiffoka fuq diversi kriterji, bħall-impatt ekonomiku, ir-restrizzjonijiet tekniċi, l-aċċettabbiltà soċjali, l-ostakli legali u regolatorji u l-kwalità tal-ħajja. Malta tiġbor fil-qosor is-sejbiet ewlenin tal-proċess ta' valutazzjoni tal-impatt, billi tipprovdi sommarju tar-riżultati u s-sejbiet tal-analiżi tad-data semikwalittiva (l-impatt ekonomiku, ir-restrizzjonijiet tekniċi, l-aċċettabbiltà soċjali, il-kwistjonijiet legali, u l-kwalità tal-ħajja) kif ukoll l-analiżi tad-data kwantitattiva (l-impatt ekonomiku). Madankollu, l-impatt fuq il-ħiliet għadu mhux żviluppat biżżejjed u ma jagħmilx użu mill-oqfsa eżistenti tal-anticipazzjoni tal-ħiliet disponibbli f'Malta. Il-mudell ma jinkludi l-ebda impatt distributtiv li jista' jgħin biex jiġu identifikati r-rebbieħa u t-telliefa potenzjali tal-miżuri. Il-kriterji tal-"kwalità tal-ħajja" huma l-aktar problematiċi, peress li jiġbru flimkien l-impatti soċjali, tas-saħħa u ambjentali fi skala semikwalitattiva waħda, u ma jippermettux identifikazzjoni ulterjuri tal-kompromessi.

¹⁴ Direttiva dwar l-Impenji Nazżjonali għat-Tnaqqis tal-Emissjonijiet (UE) 2016/2284.